

**PROTOKOL č. 14
K DOHOVORU O OCHRANE
ĽUDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÝCH SLOBÔD,
KTORÝM SA MENÍ A DOPLŇA KONTROLNÝ SYSTÉM DOHOVORU**

Preambula

Členské štáty Rady Európy, signatári tohto Protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísanému v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „dohovor“),

majúc na zreteli Rezolúciu č. 1 a deklaráciu prijatú na Európskej ministerskej konferencii o ľudských právach, konanej v Ríme v dňoch 3. a 4. novembra 2000,

majúc na zreteli deklarácie, ktoré prijal Výbor ministrov na 109. zasadnutí 8. novembra 2001, na 111. zasadnutí 7. novembra 2002 a na 112. zasadnutí 15. mája 2003,

majúc na zreteli odporúčanie 251 (2004) prijaté Parlamentným zhromaždením Rady Európy 28. apríla 2004,

vzhľadom na naliehavú potrebu zmeniť niektoré ustanovenia dohovoru s cieľom udržať a zvýšiť účinnosť kontrolného systému v dlhodobom meradle, najmä vzhľadom na neprestajný nárast objemu práce Európskeho súdu pre ľudské práva a Výboru ministrov Rady Európy;

s prihliadnutím najmä na potrebu zabezpečiť, aby súd mohol naďalej plniť svoju dominantnú úlohu pri ochrane ľudských práv v Európe,

dohodli sa takto:

Článok 1

Odsek 2 článku 22 dohovoru sa zrušuje.

Článok 2

Článok 23 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

„Článok 23 – Funkčné obdobie a odvolanie z funkcie

1. Sudcovia sú volení na obdobie deviatich rokov. Nemôžu byť zvolení opätovne.
2. Funkčné obdobie sudcov sa skončí dovŕšením veku 70 rokov.
3. Sudcovia vykonávajú svoju funkciu až do ich nahradenia. Aj po ich nahradení však pokračujú v prejednávaní tých prípadov, ktoré už začali posudzovať.
4. Sudcu možno odvolať z jeho funkcie, iba ak ostatní sudcovia dvojtretinovou väčšinou rozhodnú, že tento sudca prestal spĺňať požadované podmienky .”

Článok 3

Článok 24 dohovoru sa zrušuje.

Článok 4

Doterajší článok 25 dohovoru sa označuje ako článok 24 a jeho znenie sa mení a dopĺňa takto:

„Článok 24 – Kancelária súdu a spravodajcovia

1. Súd má k dispozícii kanceláriu, ktorej úlohy a organizácia sú stanovené v rokovacom poriadku súdu.
2. Keď súd zasadá ako samosudca, pomáhajú mu spravodajcovia, ktorí podliehajú právomoci predsedu súdu. Sú súčasťou kancelárie súdu.”

Článok 5

Doterajší článok 26 dohovoru sa označuje ako článok 25 („Plénium súdu“) a jeho znenie sa mení a dopĺňa takto:

1. Na konci písm. d) sa čiarka nahrádza bodkočiarkou a slovo „a“ sa vyčiarkne.
2. Na konci písm. e) sa bodka nahrádza bodkočiarkou.
3. Vkladá sa nové písm. f), ktoré znie:

„f) podáva žiadosť podľa článku 26 odsek 2“.

Článok 6

Doterajší článok 27 dohovoru sa označuje ako článok 26 a jeho znenie sa mení a dopĺňa takto:

„Článok 26 – Samosudca, zloženie výborov, komôr a veľkej komory

1. Predložené prípady súdu prejednáva samosudca, výbory pozostávajúce z troch sudcov, komory zo siedmich sudcov a veľká komora zo sedemnástich sudcov. Komory súdu vytvoria výbory na stanovené obdobie.
2. Na žiadosť pléna súdu môže Výbor ministrov jednomyseľným rozhodnutím a na stanovené obdobie znížiť počet sudcov v komorách na päť.
3. Sudca nesmie ako samosudca posudzovať žiadnu sťažnosť proti vysokej zmluvnej strane, za ktorú bol tento sudca zvolený.
4. Ako člen komory a veľkej komory zasadá ex officio sudca zvolený za vysokú zmluvnú stranu. V prípade, že ten nie je alebo nemôže zasadať, zasadá ako sudca osoba určená predsedom súdu zo zoznamu vopred predloženého touto zmluvnou stranou.
5. Členmi veľkej komory sú aj predseda súdu, jeho podpredsedovia, predsedovia komôr a ďalší sudcovia vybraní v súlade s rokovacím poriadkom súdu. Keď je prípad postúpený veľkej komore podľa článku 43, nemôže v nej zasadať sudca z komory, ktorá vyniesla v danej veci rozsudok, s výnimkou predsedu komory a sudcu, ktorý zasadal za dotknutú vysokú zmluvnú stranu.”

Článok 7

Za nový článok 26 sa do dohovoru vkladá nový článok 27, ktorý znie:

„Článok 27 – Kompetencia samosudcov

1. Samosudca môže vyhlásiť za neprijateľnú alebo vyčiarknuť zo zoznamu prípadov pred súdom sťažnosť predloženú podľa článku 34, ak je takéto rozhodnutie možné urobiť bez ďalšieho preskúmania.
2. Toto rozhodnutie je konečné.
3. Ak samosudca nevyhlási sťažnosť za neprijateľnú alebo ju nevyčiarkne, tento sudca ju postúpi výboru alebo komore na ďalšie preskúmanie.”

Článok 8

Článok 28 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

„Článok 28 – Kompetencia výborov

1. Výbor môže sťažnosť podanú podľa článku 34 jednomyseľne
 - a) vyhlásiť za neprijateľnú alebo ju vyčiarknuť zo zoznamu prípadov, ak sa také rozhodnutie môže prijať bez ďalšieho posudzovania; alebo
 - b) vyhlásiť za prijateľnú a zároveň vyniesť rozsudok vo veci, ak sa základná otázka v danom prípade, týkajúca sa výkladu alebo uplatňovania Dohovoru alebo jeho protokolov, už stala súčasťou ustálenej judikatúry súdu.
2. Rozhodnutia a rozsudky podľa odseku 1 sú konečné.
3. Ak sudca zvolený za dotknutú vysokú zmluvnú stranu nie je členom výboru, výbor môže v ktoromkoľvek štádiu konania vyzvať tohto sudcu, aby zaujal miesto jedného z členov výboru, berúc do úvahy všetky relevantné faktory vrátane toho, či daná strana namietala uplatňovanie postupu podľa odseku 1 (b).”

Článok 9

Článok 29 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

1. Znenie odseku 1 sa mení a dopĺňa takto: „Ak sa neprijme rozhodnutie podľa článku 27 alebo 28, alebo ak sa nevynesie rozsudok podľa článku 28, rozhodnutie o prijateľnosti a o podstate individuálnych sťažností podaných podľa článku 34 prijíma komora. Rozhodnutie o prijateľnosti sa môže prijať osobitne.”
2. Za odsek 2 sa vkladá nová veta, ktorá znie: „Rozhodnutie o prijateľnosti sa robí osobitne, pokiaľ súd vo výnimočných prípadoch nerozhodne inak.”
3. Odsek 3 sa zrušuje.

Článok 10

Článok 31 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

- 1 Na konci písm. a) sa vyčiarkne slovo „a“.
- 2 Doterajšie písm. b) sa označuje ako písm. c) a vkladá sa nové písm. b), ktoré znie:
„b) rozhoduje o otázkach, ktoré súdu postúpil Výbor ministrov v súlade s článkom 46 odsek 4; a”.

Článok 11

Článok 32 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

Na konci odseku 1 sa za číslo 34 vkladá čiarka a číslo 46.

Článok 12

Odsek 3 článku 35 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

- “3. Súd vyhlási za neprijateľnú každú individuálnu sťažnosť predloženú podľa článku 34, ak uváži, že:
- a) sťažnosť je nezlučiteľná s ustanoveniami tohto dohovoru alebo jeho protokolov, zjavne nepodložená alebo zneužívajúca právo podať sťažnosť; alebo
 - b) sťažovateľ nebol významným spôsobom znevýhodnený, iba ak rešpektovanie ľudských práv vymedzených v dohovore a jeho protokoloch si vyžaduje preskúmanie podstaty sťažnosti a za predpokladu, že žiadny prípad nemôže byť odmietnutý z toho dôvodu, že nebol riadne posúdený vnútroštátnym súdom.”

Článok 13

Na konci článku 36 dohovoru sa vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

- “3. Vo všetkých prípadoch prejednávaných komorou alebo veľkou komorou môže komisár Rady Európy pre ľudské práva predložiť písomné stanovisko a zúčastniť sa na pojednávaniach.”

Článok 14

Článok 38 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

„Článok 38 – Preskúmanie veci

Súd preskúma vec spolu so zástupcami strán a v prípade potreby pristúpi k vyšetrovaniu, pre efektívne vykonanie ktorého mu vysoké zmluvné strany poskytnú potrebnú súčinnosť.”

Článok 15

Článok 39 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

„Článok 39 – Zmier

1. V ktoromkoľvek štádiu konania môže súd dotknutým stranám ponúknuť pomoc s cieľom dosiahnuť zmier vo veci na základe rešpektovania ľudských práv vymedzených v dohovore a jeho protokoloch.
2. Konanie podľa odseku 1 je dôverné.
3. V prípade dosiahnutia zmieru súd vyčiarkne sťažnosť zo zoznamu prípadov rozhodnutím, ktoré obsahuje stručné zhrnutie skutočností a dosiahnutého riešenia.

4. Toto rozhodnutie sa postúpi Výboru ministrov, ktorý dohliada na splnenie podmienok zmluvy vymedzených v rozhodnutí.”

Článok 16

Článok 46 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

„Článok 46 – Záväznosť a vykonávanie rozsudkov

1. Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že sa budú riadiť právoplatným rozsudkom súdu vo všetkých prípadoch, ktorých sú stranami.
2. Právoplatný rozsudok súdu sa doručí Výboru ministrov, ktorý dohliada na jeho výkon.
3. Ak Výbor ministrov dospeje k záveru, že dohľad nad výkonom právoplatného rozsudku bráni problém spojený s výkladom rozsudku, môže vec postúpiť súdu so žiadosťou o rozhodnutie v otázke výkladu. Na prijatie rozhodnutia o postúpení je potrebná dvojtretinová väčšina hlasov zástupcov oprávnených zasadať vo výbore.
4. Ak Výbor ministrov dospeje k záveru, že sa vysoká zmluvná strana odmietla riadiť právoplatným rozsudkom vo veci, ktorej je stranou, môže po doručení oficiálneho oznámenia tejto strane a rozhodnutím prijatým dvojtretinovou väčšinou zástupcov oprávnených zasadať vo výbore postúpiť súdu otázku, či došlo k nesplneniu povinnosti podľa odseku 1 touto stranou.
5. Ak súd zistí porušenie odseku 1, postúpi vec Výboru ministrov na zváženie opatrení, ktoré by sa mali prijať. Ak súd nezistí porušenie odseku 1, postúpi vec Výboru ministrov, ktorý ukončí posudzovanie tohto prípadu.”

Článok 17

Článok 59 dohovoru sa mení a dopĺňa takto:

1. Vkladá sa nový odsek 2, ktorý znie:

“2. Európska únia môže pristúpiť k tomuto dohovoru.”
2. Doterajší odsek 2 sa označuje ako odsek 3, doterajší odsek 3 ako odsek 4 a doterajší odsek 4 ako odsek 5.

Záverečné a prechodné ustanovenia

Článok 18

1. Tento protokol je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy, signatárom Dohovoru, ktoré môžu vyjadriť svoj súhlas byť viazané protokolom
 - a) podpisom bez výhrady ratifikácie, prijatia alebo schválenia; alebo

- b) podpisom s výhradou ratifikácie, prijatia alebo schválenia, po ktorom nasleduje ratifikácia, prijatie alebo schválenie.
2. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení sa uložia u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 19

Tento protokol nadobudne platnosť v prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď všetky strany dohovoru vyjadria svoj súhlas byť viazané protokolom v súlade s ustanoveniami článku 18.

Článok 20

1. Odo dňa nadobudnutia platnosti tohto protokolu sa jeho ustanovenia vzťahujú na všetky sťažnosti prejednávané súdom ako aj na všetky rozsudky, na ktorých výkon dohliada Výbor ministrov.
2. Nové kritérium prijateľnosti vložené článkom 12 tohto protokolu do článku 35 odsek 3 (b) dohovoru sa nevzťahuje na sťažnosti, ktoré boli vyhlásené za prijateľné pred nadobudnutím platnosti protokolu. Komory a veľká komora súdu môžu uplatňovať nové kritérium prijateľnosti sťažnosti po uplynutí dvoch rokov od nadobudnutia platnosti tohto protokolu.

Článok 21

Funkčné obdobie sudcov, ktorí v deň nadobudnutia platnosti tohto protokolu vykonávajú svoje prvé funkčné obdobie, sa predĺži *ipso jure* tak, aby spolu trvalo deväť rokov. Ostatní sudcovia dokončia výkon svojho funkčného obdobia, ktoré sa *ipso jure* predĺži o dva roky.

Článok 22

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom rady Európy

- a) každý podpis;
- b) každé uloženie ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo o schválení;
- c) dátum nadobudnutia platnosti tohto protokolu v súlade s článkom 20; a
- d) každý iný úkon, oznámenie alebo informáciu, ktoré sa vzťahujú k tomuto protokolu.

Na dôkaz toho dolupodpísaní, ktorí na to boli riadne splnomocnení, podpísali tento protokol.

Dané v Štrasburgu 13. mája 2004 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré sa uloží v archíve Rady Európy. Generálny tajomník rady Európy zašle overenú kópiu každému z členských štátov Rady Európy.